

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola Klokočova 742 Hnúšť'a
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality vzdelávania na Základnej škole Klokočova 742 Hnúšť'a
5. Kód projektu ITMS2014+	312011S716
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub - ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	03.06.2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola Klokočova 742 Hnúšť'a, Hnúšť'a, Klokočova 742, 98101
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr.M.Antalová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://zs1hnusta.edupage.org/

11. Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová :

asistent učiteľa, učiteľ, žiak, spolupráca

Krátka anotácia :

Počas stretnutia pedagogického klubu sme sa venovali téme – asistent učiteľa vo výchovno-vzdelávacom procese. Asistenti učiteľa hovorili o svojej skúsenosti s prácou so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a so sociálne znevýhodneného prostredia. Vyučujúci hodnotili prácu asistentov zo svojho pohľadu.

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Program zasadnutia klubu:

1. Otvorenie pedagogického klubu.
2. Skúsenosti asistentov učiteľa s doučovaním žiakov.
3. Vyhodnotenie práce asistentov z pohľadu učiteľov.
4. Výmena skúseností.
5. Záver

Otvorenie pedagogického klubu

Zasadnutie pedagogického klubu otvorila Mgr. Miroslava Antalová, ktorá prítomných členov klubu oboznámila s programom stretnutia.

Skúsenosti asistentov učiteľa s doučovaním žiakov.

Teoretické východiská k tejto téme si pripravil Mgr. Peter Cavar.

Pedagogický asistent

Pedagogický asistent sa podľa požiadaviek učiteľa, vychovávateľa podieľa na uskutočňovaní školského vzdelávacieho programu základnej školy najmä utváraním rovnosti príležitosti vo výchove a vzdelávaní, na prekonávaní jazykových, zdravotných, sociálnych alebo kultúrnych bariér, uvádza sa v zákone 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch.

Asistent učiteľa

je pedagogický zamestnanec, ktorý sa podieľa na edukačnom procese v školách v spolupráci s ostatnými pedagogickými zamestnancami, a tiež aj na utváraní podmienok nevyhnutných na prekonávanie najmä zdravotných, sociálnych a jazykových bariér žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Asistent pracuje v takých triedach, ktoré navštevujú žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, pri výchove a vzdelávaní ktorých vzhľadom na stupeň a mieru postihnutia, by bez prítomnosti asistenta nebolo možné garantovať bezpečnosť a ochranu zdravia konkrétného žiaka, prípadne ostatných žiakov triedy. Vytvára podmienky aj na prekonanie jazykových a sociálnych bariér pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v edukačnom procese.

Osobnostný profil asistenta učiteľa

Asistent učiteľa, tak ako aj ostatní učitelia má byť predovšetkým človek, ktorý

- má pozitívny vzťah k žiakom a vôbec k ľuďom

- má osobnostné kvality – záujem o prácu s deťmi, je ochotný, trpezlivý, spravodlivý, prístupný, komunikatívny a kreatívny
- mal by mať príjemné vystupovanie na verejnosti a veriť v hodnotu a dôstojnosť každého ľudského jedinca
- musí byť zodpovedný a má vytvárať rovnaké možnosti vzdelávania pre každého jednotlivca bez rozdielu pleti, národnosti, pohlavia, rodinného prostredia, zdravotného či sociálneho znevýhodnenia
- mal by neustále zdokonaľovať svoju profesionálnu úroveň

Pracovné povinnosti asistenta učiteľa

Náplň práce asistenta učiteľa určuje riaditeľ školy; hlavnými činnosťami sú:

- **vo výchovno-vzdelávacom procese** – v spolupráci a pod vedením učiteľa individuálne pracuje so žiakmi v triede, spolupracuje s ostatnými pedagogickými zamestnancami, pracuje so žiakmi, ktorí postupujú podľa IVVP, poskytuje žiakom individuálnu pomoc počas vyučovania, prestávok i po vyučovaní v školskom klube, napomáha pri práci v rámci krúžkovej činnosti, ako aj pri doučovaní žiakov, pracuje so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia, je pre žiakov radcom, pomocníkom a organizátorom pri osvojovaní zručností, poznatkov a návykov, pomáha pri pochopení úloh, pôsobí na rozvíjanie sústredenosti žiakov a pomáha pri príprave učebných pomôcok, podieľa sa na upevňovaní disciplíny na vyučovacích hodinách, počas prestávok, sprevádza žiakov mimo tried, spolupracuje s učiteľmi pri riešení daných problémov priamo na vyučovacích hodinách a poskytuje konzultácie aj mimo vyučovacích hodín
- **vo voľnočasových aktivitách** – asistent sa podieľa na činnostiach v ZÚ, spolupracuje so školským klubom, kde zabezpečuje výchovu a vzdelávanie v čase mimo vyučovania, zúčastňuje sa rôznych spoločenských aktivít so žiakmi a aktívne pomáha pri nácviku kultúrnych programov k rôznym príležitostiam
- **v spolupráci s rodinou** – spolupracuje so zákonnými zástupcami žiakov formou osobných návštev a stretnutí, kde účelom je bližšie spoznať prostredie v ktorom žiaci žijú, ich sociálne pomery, získať podrobnejšie informácie o zdravotnom stave žiaka,
- **v oblasti vzdelávacích aktivít** – asistent sa zúčastňuje na rôznych vzdelávacích aktivitách, ktoré sú určené pre skvalitnenie jeho profesie, podieľa sa na tvorbe individuálnych vzdelávacích programov a na plnení školských vzdelávacích programov

Kompetencie asistenta učiteľa /tri základné skupiny/:

- žiak – diagnostikovanie osobnosti žiaka

- edukačný proces
- sebarealizácia asistenta učiteľa

1. skupina – Žiak - zisťovať a identifikovať vývinové a individuálne charakteristiky žiaka, znevýhodnenia, psychologické a sociálne faktory jeho učenia sa (poznať psychický vývoj a osobitosti žiakov, poznať mieru a závažnosť zdravotného postihnutia žiaka)

- vedieť identifikovať sociokultúrne špecifiká žiaka

-vedieť identifikovať psychologické a sociálne faktory jeho učenia sa

2. skupina – Edukačný proces – Riadenie edukačného procesu (poznať kompenzačné aktivity edukačného procesu, poznať obsah a ciele kompenzačných aktivít, podieľať sa na realizácii kompenzačných aktivít metódami a formami, ktoré určí učiteľ)

Vytváranie podmienok edukácie – vytvárať pozitívnu klímu v triede, poznať zručnosti žiakov, vedieť komunikovať so žiakmi, vytvárať podmienky spolupráce s rodinou, informovať rodičov o aktivitách školy, komunikovať s nimi, vytvárať a využívať didaktické pomôcky

Ovplyvňovanie osobnostného rozvoja žiaka – poznať vlastnosti žiaka, jeho schopnosti a zručnosti, rozvíjať sociálne zručnosti žiaka, oceňovať ich, tolerovať hodnoty druhých, vedieť vystupovať proti diskriminačnému konaniu, poznať možnosti prevencie

3. skupina – Sebarealizácia asistenta učiteľa – mať schopnosť profesijného rastu, vedieť hodnotiť vlastnú pracovnú činnosť v tíme, plánovať vlastný profesijný rast v súlade so školským vzdelávacím programom školy, sledovať trendy vývoja v spoločnosti a v oblasti výchovy a vzdelávania, vedieť zhodnotiť spätnú väzbu od žiakov, učiteľov a rodičov, efektívne komunikovať so žiakmi a učiteľmi, vedieť pracovať v tíme

Na tieto teoretické východiská k téme - Skúsenosti asistentov učiteľa s doučovaním žiakov – reagovala p. Stanislava Vetráková zo svojho pohľadu asistentky učiteľa.

Prácu asistentky učiteľa vykonávam už niekoľko rokov. Počas mojej praxe som pracovala s rôznymi žiakmi. Boli to žiaci so zdravotným znevýhodnením, mentálnym postihom, žiačka s Downovým syndrómom, žiak s autizmom, s poruchami učenia, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s ADHD, ako aj žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia. **Každý z nás je iný**, ale podľa mňa by všetky deti mali mať rovnakú šancu a príležitosť na získanie vedomostí, zručností, postojov a skúseností. Dôležitým cieľom súčasnej inklúzie je zvládanie problémov, ktoré vyplývajú z tejto rôznorodosti, pretože každému by sa malo dostať spravodlivo rovnakých vzdelávacích príležitostí. Mali by sme každé dieťa akceptovať, pomôcť mu prekonať rôzne bariéry a maximálne ho podporovať a rozvíjať ich schopnosti, talent a nadanie. Práve tu je potrebná pomoc asistenta učiteľa. Ja sa snažím pomôcť

adekvátnych výchovných metód motivovať a vychovávať žiakov „zvnútra“, dávať im najavo, že sú jedinečnými osobnosťami, ktoré však nesú zodpovednosť za každé svoje rozhodnutie, skutok alebo správanie. Pracujem so žiakmi na vyučovacích hodinách, kde sa priamo zúčastňujem vyučovacieho procesu spolu s učiteľom. Niekedy pracujem aj mimo triedy, to však závisí od danej situácie a individuálnych potrieb žiaka. Pri svojej práci uplatňujem individuálny prístup, využívam rôzne metódy a formy, ktorými sa snažím dať žiakom možnosť dosiahnuť maximálnu úroveň vzdelania. Pracujem podľa pokynov a usmernení učiteľa. Dôležitým predpokladom úspešnej spolupráce obidvoch zainteresovaných strán je primeraná vzájomná komunikácia a jasné vymedzenie kompetencií a zodpovednosti. Pomáham žiakom lepšie pochopiť zadania jednotlivých úloh, podporujem ich koncentráciu, snažím sa zlepšiť prístup k učeniu a školským povinnostiam a čo najviac ich zapojiť do vyučovacieho procesu. Rešpektujem samozrejme špecifiká osobnosti žiaka, podporujem a usmerňujem jeho spôsoby seberealizácie, podporujem snahu žiaka o ústnu i písomnú komunikáciu, vytváram príležitosti pre pozitívne hodnotenie, vediem žiakov k samostatnosti a pozitívnemu prístupu k práci. Veľmi dôležitá je motivácia. Nové pojmy vysvetľujem a precvičujem, postupujem krok po kroku a dodržiavam postupnosť od jednoduchšieho k zložitejšiemu. Systematická práca umožňuje týmto žiakom napredovať bez väčších problémov. Poskytujem žiakom dostatok možností na precvičovanie a osvojovanie učiva a priebežne si overujem, či porozumeli danej úlohe a učivu. Pri práci využívam rôzne kompenzačné pomôcky, počítač pri individuálnej výučbe, výučbové programy, náučné filmy, tabuľky násobenia, napodobeniny bankoviek, kartičky násobilky, čítacie tabuľky, čítacie okienka, farebné fólie, encyklopédie a taktiež využívam pri práci interaktívnu tabuľu, internetové zdroje, zážitkové učenie. Používam rôzne metódy, prostriedky a pomôcky, ktoré motivujú žiakov, podporujú sústredenie, rozvíjajú čitateľskú, prírodovednú, matematickú gramotnosť.

So žiakmi pracujem a venujem sa im aj mimo vyučovacieho procesu a to v rámci ŠKD a doučovania v popoludňajších hodinách. Vypracúvame tu domáce úlohy, precvičujeme a upevňujeme učivo, vyrábame spolu rôzne didaktické pomôcky, ktoré potom používame na vyučovaní, vypracúvame pracovné listy, učíme sa formou hry, ktorá má význam pre formovanie kolektívu, má kladný vplyv na psychický vývin dieťaťa a na rozvoj jeho osobnosti. Využívame **tvorivé hry**- deti si sami určujú námet a priebeh hry; **hry s pravidlami** – založené na určitých presných pravidlách, ktoré musia deti dodržiavať; **pohybové hry** - ktoré rozvíjajú vnímanie, koordináciu, udržiavajú stálu pozornosť.

Vyhodnotenie práce asistentov z pohľadu učiteľov

Na predchádzajúcu tému nadviazala Mgr. Katarína Veverková svojím vstupom týkajúcim sa práce asistentov z pohľadu učiteľa. Hovorila o tom, že :

Učitelia sa snažia vytvárať optimálne podmienky pre výchovu a vzdelávanie všetkých žiakov a v prípade potreby postupujú podľa Individuálnych vzdelávacích plánov (IVP), spolupracujú so špeciálnymi pedagógmi a školskými psychológmi. Do tejto spolupráce vstupujú v súčasnosti čoraz častejšie aj pedagogickí asistenti.

Pedagogická asistencia je dôležitou súčasťou edukačného procesu. Predpokladom jej úspešnosti je tímová práca. Pomoc pedagogických asistentov oceňujú mnohí učitelia najmä v podpore slaboprosopievajúcich a žiakov s rôznymi poruchami učenia a pozornosti, ktorí potrebujú spravidla iný, individuálny a diferencovaný prístup v učení. To vyžaduje oveľa viac názornosti, viac času, menej úloh, plánovanie jednotlivých činností, niekedy aj relaxáciu, podporovanie pozornosti, nabádanie k práci, trpezlivosť a tiež empatiu, dôveru a povzbudenie. Pedagogickí asistenti teda pôsobia v bežných triedach, v ktorých sú začlenení žiaci z hľadiska ich špecifických potrieb. Už na primárnom stupni ZŠ pribúdajú žiaci s diagnostikovanými špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, čo samozrejme kladie vyššie nároky a požiadavky na prácu učiteľov. Vďaka vytvoreniu pracovných pozícií pedagogických asistentov môžu byť mnohé požiadavky realizovateľné. Učitelia tak môžu venovať oveľa viac pozornosti aj ostatným žiakom v triede.

Kľúčovými podmienkami správneho zabezpečenia fungovania spolupráce medzi pedagogickým asistentom a učiteľom (Němec a kol., 2014) sú:

- otvorenosť učiteľa voči prítomnosti asistenta v triede
- rovnaký pozitívny prístup učiteľa i asistenta k inklúzii vo vzdelávaní
- uvedomovanie si vlastných kompetencií a rolí
- rešpektovanie rozhodnutí učiteľa a riadenie sa jeho inštrukciami, pričom učiteľ nepresúva svoju zodpovednosť na asistenta
- vyhradenie času pre spoločné prípravy a vzájomné konzultácie

Práca pedagogického asistenta sa zameriava na priamu bezprostrednú činnosť so žiakom, konzultácie s učiteľmi, prípravu na vyučovanie, najmä čo sa týka pomoci konkrétnemu žiakovi. Pedagogický asistent si vytvára a aplikuje vlastné pomôcky, ktoré uľahčujú prácu a porozumenie žiaka. Pedagogický asistent si môže viesť aj vlastné záznamy z pozorovania správania žiakov a jednotlivé skutočnosti, resp. problematické oblasti konzultovať s učiteľmi, resp. špeciálnym pedagógom, školským psychológom resp. rodičmi.

Pre niektorých učiteľov môže byť však prítomnosť pedagogického asistenta v triede

rušivým faktorom. Učitelia totiž neprešli žiadnou prípravou, ktorá by usmerňovala túto vzájomnú spoluprácu. Obaja sú pritom zapojení do pedagogického procesu, spolupodieľajú sa za dosiahnuté výsledky aj pri riešení problematických oblastí v učení. Kvalitná spolupráca medzi učiteľmi a pedagogickými asistentmi si vyžaduje otvorenosť, získanie dôvery, vzájomné podporovanie, porozumenie a primeranú komunikáciu nielen v triede ale aj počas konzultácií mimo triedy v rámci spoločných príprav.

Výmena skúseností

V ďalšej diskusii vyučujúce (Mgr. Antalová, Mgr. Katreniaková, Mgr. Cikraiová, Mgr. Škôrňová) skonštatovali, že prítomnosť asistentov učiteľa vo výchovno-vzdelávacom procese má veľký význam. Asistenti sú výraznou pomocou, a to pre obidve strany, t.j. pre žiaka a aj pre učiteľa. Často je to práve asistent, ktorý upozorní učiteľa na problémy a hlavne na dôvody problémov napr. v správaní žiakov, s ktorými pracujú, pretože sa im pri individuálnej práci skôr zveria so svojimi problémami.

Asistenti pravdaže pracujú podľa pokynov učiteľa, ale je dobré, ak majú možnosť sami hľadať vyhovujúce spôsoby práce so žiakmi podľa ich individuálnych daností . Musia často reagovať bezprostredne na situácie , ktoré nastali, ale neboli predpokladané a boli spôsobené momentálnym naladením a stavom žiakov.

Záver a odporúčania:

Mgr. Miroslava Antalová sa poďakovala prítomným za účasť na dnešnom stretnutí. Skonštatovala, že vo výchovno-vzdelávacom procese je dobrá spolupráca medzi učiteľom a asistentom učiteľa mimoriadne dôležitá, keďže aj jednej, aj druhej strane ide o žiaka. Na základe skúseností z našej školy môže povedať, že táto spolupráca je na vynikajúcej úrovni.

Odporúčania pre členov klubu :

- ✓ naďalej pokračovať vo vzájomnej spolupráci učiteľ – asistent učiteľa
- ✓ pripraviť si podklady pre budúce stretnutie klubu:
 - praktické ukážky práce s VisionBookom pri popoludňajšej príprave žiakov na vyučovanie (Mgr. Cikraiová)
 - ukážky výučbových softvérov (Mgr. Veverková, Mgr. Škôrňová)

12. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Miroslava Antalová, koordinátor PgK ČIG
13. Dátum	03.06. 2020
14. Podpis	
15. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Ľubica Henčová, riad. školy
16. Dátum	04.06.2020
17. Podpis	